

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä helmikuuta 2005 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta (HE 1/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen, valtiovarainministeriö
- päälakimies Markku Lounatvuori, Rahoitustarkastus
- pankinjohtaja Heikki Vitie, Osuuspankkikeskus Osk.

HALLITUKSEN ESITYS

Voimassa olevan lain mukaan osuuspankkien keskuslaitoksena toimivalla liikepankilla, OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj:llä, on oltava hallintoneuvosto. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallintoneuvosto ei ole enää pakollinen toimielin osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivassa liikepankissa.

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi myös lähinnä teknisluonteisia täsmennyksiä, jotka koskevat

osuuspankkien yhteenliittymän riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa sekä yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen yhtiöjärjestyksen muuttamista. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös, jonka mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain soveltamisesta yhteenliittymän jäsenluottolaitoksiin voidaan eräissä tapauksissa poiketa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytään.

Suomessa toimii yksi osuuspankkien yhteenliittymä, jonka keskusyhteisönä on Osuuspankkikeskus Osk ja keskusrahallaitoksena toimivana

liikepankkina OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj. Osuuspankkikeskus ja jäsenosuuspankit omistavat pörssinoteeratun OKOn äänivallasta yhteensä noin 80 prosenttia. OKOn yhtiöjärjestyksessä määrätään sen eri osakesarjojen äänivallasta ja omistusoikeudesta. Vain

ryhmään kuuluva yhteisö saa omistaa OKOn äänivaltaisempia osakkeita. Ryhmän keskusyhteisö ohjaa ja valvoo yhteenliittymän toimintaa konsolidoidusti. Keskusyhteisö ja jäsenpankit ovat vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.

Lainsäädännössä tapahtuneen kehityksen johdosta hallintoneuvosto ei ole enää pakollinen toimielin muissa osakeyhtiömuotoisissa luottolaitoksissa kuin OKOssa. Listayhtiöille on annettu suositus noteerattujen yhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä. Ryhmärakenteesta ja lainsäädännössä asetetuista vaatimuksista johtuen OKOn hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä osin poikkeaa suosituksesta.

Talousvaliokunta pitää lakiin tehtävää muutosta hallintoneuvoston pakollisuuden poistami-

sesta asianmukaisena. Muutoksen ei katsota vaarantavan osuuspankkien yhteenliittymän ohjaus- ja valvontavaltaa ryhmän keskusrahallaitokseen. Jos hallintoneuvosto edelleen asetetaan vaikkakin vapaaehtoisena toimielimenä, sen kokoonpanossa on noudatettava laissa säädettyjä vaatimuksia, joihin tässä yhteydessä ei tehdä muutoksia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jouko Skinnari /sd
vpj. Jari Leppä /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Klaus Hellberg /sd
Reijo Kallio /sd
Esko Kiviranta /kesk
Miapetra Kumpula /sd

Seppo Lahtela /kesk
Klaus Pentti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Martin Saarikangas /kok
Juhani Sjöblom /kok
vjäs. Roger Jansson /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.